

Fundarsamtykt . . .

(Framhald frá 1. síðu)

umboðsmannum flokksins í hendi at halda fram við samráðingum um pólitímyndugleika til feroyska vaktarskipið, til tess hann er fingið, til uttan hann verður skipsins vaktartænasta ekki at muna til fulnar.

ÚTGERÐARMÁL

Tað kenst sum sagt, sum stórbragd, ið gjørt er fyri at veita fiskimennum okkara tey tørvandi forni. Men næsta tak-ið, sum er knytt til veitanina av hesum skipum, er at skipa so fyrri, at eigararnir av hesum stasuligu nýggju fornum verða at fáa allar útgærdarvæðurnar á biligasta og besta hátt, ið øllum føllum ikki dýrari enn størriðarin.

Her eru tvinnar leðir at fara. Annaðhvørt at skipa eitt landsandelsfelag til innflutnings og solu ella at seta á stovn landshandil, skipaður á nútímans mest rationella forrættisliga hátt ið knýti til ko-operatívu røsluna allastaðni har ið talan kann verða um keyp og solu hjá okkum. Ko-operatívin hevur sýnt seg kappingarføra við dugligasta handilsskapin innan fyrri kapitalistisku samtøkurnar og handilsvirkin.

Her er talan um eitt gamalt javnaðarmannamál, ið flokkurin framvegis er fyrri og fúsar at fremja, so brátt umstøðurnar eru til tess.

HEIMADNÆÐUR

Stuðlan av teimum idnaðarvirkjum, vit hava, og setan á stovn nýggj stór og smá idnaðarvirkir hevur verið brennandi spurningur hjá okkum javnaðarmennum, og er tað ikki minni í hesum døgum, tá ið arbeiðsloysi ríkir á mongum plássum, har áður arbeiði, serliga fiskaturkingararbeiði, var.

Flokkurin áttannar, at í seinastu árunum, meðan hetta landsstýrið hevur sit-ið, eru munandi stg gjørd fyrri stuðlan og skapan av idnaðarvirkjum. Her verður serliga hugsað um løgtingsins sam-tykt av veðhaldi fyri lánum til smærri idnaðarvirkir og um lógirnar donsku um vinnugrunnin, herverfislanefndene, og jægnsudvíklingina, smáskólanini. Tað stendur nú til umsitingina, teir einstaku persónirnar og feløgini at nýta hesar lógir. Við teimum er peningur fingin til vegna til øll tey smávirki og stórvirki, ið eiga livsónir og sum vit eiga skil og ágrýtni at seta á stovn.

Tað er flokkinum greitt, at í mongum færi hava okkara smávirki ring likindi at kappast við sterkari krefur, og verður givið álitsmønnum okkara at varðveita hesum virkjum við fyriskipanum, ið vinnuliga, forrættisliga og nasjonaløkonomiskt er forsvart.

Hetta verður gjørt sum ið i flokksins stremban at veita øllum arbeiði á sjøvi og á landi.

Okkara stasligi fiskiflot, hevur sýnt seg at vera veidumikil, og kund, veidandi uttan tap, men heldur til vinning fyrri fiskimannin og skipseigararnar, forðleasta og gjørd til álögut produkti i heimavirkjum, frysti-, flaka-, konserver- og onnur virki, vildu vit við eitt kast best arbeiðsloysnum á landi, ið hvussu er mesta partin av árunum.

Hetta viljið verður størsta sýning fyrri okkara arbeiðarafgjöld á landi, og verði okkari nasjonaløkonomisk vinningur.

Flokkurin lítur til okkara álitsmønnum á tingi og aðrastaðni til at leggja alla herðu á at fáa skipa so fyrri, at fiskimenn og skipaeigarar verða at standa seg við at avreiða veiddu sína í Føroyum til tilvirkningar, og at menn og feløg fáa neyðugan pening til hampuligar og biligasta trevri, tá ið ferðir verður undir bygging av flaka-, frysti-, turki- og øðrum virkjum, harundrið silða-fabrikum, um sildaveiðan verður at taka seg upp í stórum, sum tibetur tek-ið sýnast at vera til.

Afturat hesum má tað, ið fjøllini gøyma av megleikum, ikki gloymast.

LANDBÚNAÐURIN

Einaferð var »Føroya ull, Føroya gulle. Nú er vent við. Men okkum kemst tað vera stórt spell, at landbúnaður er so fyrri, at hann gevur tjóðini ikki tað, ið er megleiki, um hann átti sær til handa tey maskintol og amboð, sum á flestum øðrum stóðum uttan fyrri Føroyar hava gjørt tað arbeiði, ið als ikki kann løna seg, um maður einans nýtir handakraftina og aldargomlu arbeiðsamboðini.

Her má broyting henda. Javnaðarflokkurin setur sær sum mál og mál at fáa nútímansgjørt framleiðslu og solu landbúnaðarins og margfaldna hana.

Skrætt má verða, at maður skal eiga óskerdan og friðaðan brúksrætt til jørð sína allar 12 mánaðirnar av árunum.

At nútímansgera hesar triggjar framleiðslutættir: fiskivinnuna, idnaðin og landbúnaðin eru kraftartøkini, sum mega verða gjørd, um okkara búskapur og húsnæði hjá teirri einstøku familju um eins og hjá tjóðini skal fáa stóð undir seg til blóman, menning og fram-burð.

Flokkurin stevniir at hesum máli og leggur alla orkuna á at greiða hesa upp-gávu.

SJÚKRAHÚSMÁL

Gleðligt er at frætta, at tað er eydnast sitandi landsstýri at loysa tað veldigu uppgávu at bygd kunnu verða tey tørvandi sjúkrahús, so vit innan nokur ár verða eina fremstir í sjúkrarøkt, hvat ið sjúkrahúsum og øllum nútímans læknatolum viðvíkur. Hetta er Føroya fólk mikil takksamt fyrri og dugir at meta eftir virði. Flokkurin lítur álitsmønnum i hendi ta fullu loysn av til veldigu sjúkráhusa- og sjúkrarøktarmáli at fremja skjótast.

SKULAMÁL — LESNÆÐARSTUÐUL

Tað hevur verið og er flokksins mál at skapa h'n besta skúlskap fyrri okkara uppvaksandi ætt. Vælnøgdir hava til javnaðarmenn verið við umboðsmenn sínar á tingi og i landsstýri fyrri arbeiði fyrri bygging av til eina stasligu fólka-skúla fyrri og øðrum eftir hesi trý árin.

Realskúlar finnast nú víða um i land-inum.

Afturat hesum er tað gleðiliga fram-sig hent, at framhaldslesnaðurin i læraraskúla og studentaskúla verður nú so munandi stuðlað við beinleiðis stuð-ingi til næmingarnar, at vit á hesum oki eru nærkaðir i stórum málum, at tað ikki skal vera peningspurningurin men evnini, ið avgera, hvat ið lesa og læra skal. Her eru næmingarnir nú við stuð-ingi og lani frá Ungdommens Uddan-elsesfond og við munandi hækking av lesnastuðningnum á fíggarlógini ikki langt frá at kunna klára lesnæðin uttan stórvægis stuðning heimafinir. Men vit eru enn ikki á máli her. Realskúlanæ-mingar av bygd og læringar úti i til prakt-iska livinum treingja harðliga til stóri hjálpar, enn teimum verður veitt. Men alt kann ikki verða gjørt i eina handa-vending. Flokksins mál er eisini i hes-um fori at fullgjøgla lesnæð og læringa skipanina, so at munur verður ikki á hjá børnum annaðhvørt tey hava mög-andi foreldur ella ómógvandi, tá ið talan er um at koma i læru ella at lesa og koma sær til hægri lærðoms.

STUDENTASKÚLI VIÐ KOSTEIDIL

At hitt gamla málið at fáa ein stu-dentaskúla við kosteiddil bygdan nú und-ir hesum landsstýri er loyst, so skúlin innan stutta tíð stendur iðugur uppi i Hoydolum, eru góð tíðindi og at merkja sum ein sigur framá.

SJÓMANSSKÚLIN

Eisini merkir flokkurin sær tað sum eitt virðismikið framstig, at vit hava fingið eina prýðiliga borg til sjóman-skúla, og at landsstýrið er við at fara undir at byggja nútímans maskinmeist-ara skúla, við øllum nútímans undirvis-ingaræðum, so at vit á hesum skúli-um kunnu læra alt, ið sjómannskapi vð-vikur.

HÁSKÚLIN

Ein góð uppgáva er loyst við bygging av góðum undirvisingarhøllum og bú-stað fyrri okkara einasta háskúla.

Vit stiga sostatt dyggiliga fram móti at ognast hin besta skúlskap fyrri øll okkara børn og allan okkara ungdom. At fullføra verkið her lita vit við full-um treysti okkara álitsmønnum i hendi. Andalig vitan og handaflið hegni og skil er størsta gáva til ungdom okkara.

BÚNAÐARSKÚLI

Ein búnaðarskúli ella eina holla und-irvising fyrri okkara búnaðarstätt, so vit eisini á hesum oki stenda væl dubbaðir við kunneleika og arbeiðshegni, er eitt mál javnaðarflokksins.

PRIS- OG LONARMÁL

Pris- og lonarvirkisfrátt okkara hava ikki verið og eru ikki i lagi.

Her er tørvur á serligari skipan til eft-iransan eftir prisið, innflutningi sum smásoluprisum.

At tryggja arbeiðarum og fiskimøn-num (Framhald á 4. síðu)

Tær sosialu lógirnar broyttar og bøttar

Øll stig verða hækkað.

Fyrsta hækkingin 1. april 1962

Önnur hækkingin 1. oktober 1962.

Triðja hækkingin 1. april 1963

HITT TYDNINGARMESTA NYGGJA I LÖGUNUM

Áður var tað ein treyt fyrri at fáa av-lamispensjón, at ein var i sjúkrakassa.

Henda treyt er nú burturdøttin.

Men tað er vorðin ein treyt, at hann ið ikki er i sjúkrakassa, roynir at verða upptikin i hann.

Nú kunnu øll kronisk sjúk fáa av-lamispensjón. Hin serliga greinin i for-sorgarlógini um hjálpar til kronisk sjúk er ti burturdøttin, og tey, sum hava fingið jattað hjálpar sum kronisk sjúk, fáa nú avlamispensjón.

Sjúkrakassanna krav eftir avlamispre-miú fellur burtur og istaðin koma øll at gjalda ¼ % av skattaintøkuni sum av-lamisgjald.

Hjálparloysispensjónin, ið hevur kunnað verið jattaður, er nú býttur um við einum hjálparuppskyttispening-ella »pleytipening« soleiðis at henda hjálparin verður i mun til stóðina av av-laminum. Tey, sum eru ella lami, kunnu nú fáa eina nógv stóru hjálpar.

Henda pening kunnu eisini pensjónist-ara fáa, tá ið talan er um blindni ella ella siggjandi ella um trongd er til hjálpar i húsnæðingum og til at verða ansaður.

Talan er um tvinni tilleg. Annað eitur hjálpartilleggið (bistandstilleg) og hitt annarsattilleggið (pleytilleggið). Hitt seinra er hægri og fast tá ið avlamis-fólkið er so avlamið, at ti tørvur var-andi røkt og tilsyn, so ein altíð má vera hjástaddur og vera ti treingjandi til hjálpar.

Føroya vannlukkuþrygging avger hjálpar ina i báðum tilfellum.

BARNATILLEGGINI

Verða hækkað til tað sama sum pening-urin, einkju- og einkjumannabørn fáa og innrøktmarkið fyrri hesi tilleggi er hækkað frá 5.540 til 11.120 kr.

Mogleikin at fáa hjálpar frá avlamis-grunninum viðkaður.

Nú kunnu avlamisfólk fáa hjálpar til »band-sjurre, sjúkravagnar, hoyrapparat-ir o.l. uttan mun, um hesir lutir eru neyðugir fyrri at vera i vinnu ella ikki.

Serligur hjálpar-ansunnar ella av-lamisstuðningur verða veittur eisini til teirra, ið ikki hava avlamispensjón.

LUMMAPENINGUR

Hjá pensjónum á ellisheimum og pleiy-patientar er hækkaður frá 32 kr. til 53 kr. um mánaðin.

ALDRSMARKIÐ FYRI AT FÁA FÓLKAPENSJÓN

er inntil

	31. mars 1963	1. april 1963
stakur kvinnur og kvinnur		
gftar við pensjónisti	61 ár	62 ár
Öllur onnur	66 ár	67 ár

Einsamall við forsyrgjaraskyldu fáa i barnapeningi:

Til børn hjá einkjum og einkjummøn-num eins og til børn, ið fáa peningin igjøgnum fútan verður peningurin hæk-kaður frá 624 kr. árliga til 828 kr. árliga frá 1. april 1962. Hesin peningur verður aftur hækkaður 1. april 1963 og 1. april 1964.

INNTOKUMARKIÐ

Hjá »limentar«-num — barnafadrinum — fyrri at mamman kann fáa barnapen-ingin goldin ið igjøgnum fútan er nú frá 1. april hækkað frá 5.54 kr. til 11.120

kr. Hetta markið vil i framtíðini verða prisregulerað.

MOGLEIKIN AT FÁA EINKJU-PENSJÓN VIÐKAÐUR

Barnleysar einkjur fingi áður ikki einkjupensjón, uttan tær vóru vorðnar einkjur aftaná 55 árið.

Frá 1. april 1962 vilja allar ið eru vorðnar einkjur aftaná 45 árið fáa pen-sjón, tá ið tær hava fylt 55 ár.

Tær, ið verða einkjur 45 ára gamlar og sum hava i minstalagi 2 børn at for-syrgja, fáa einkjupensjón. Henda pen-sjón varir, so leingi, sum tær hava eitt barn at forsyrgja. Massa tær pensjónina áðrenn 55 árið, vilja tær við at sokja fáa hana aftur, tá ið tær eru 55 ár.

Aldursmarkið fyrri einkjuhjálp til barn leysar kvinnur er hækkað frá 50 niður i 45 ár.

Áður hava foreldur við inntøku oman sýni eina ávísu hædd verið skyldug at gjalda fyrri børn undir 18 ár. Men nú er henda skylda döttin burtur og forsyrgin er komin undir serforsorgarskipanina.

FORSORGARHÆDDIN

hjá fólka- avlamis- og einkjupensjónist-um frá 1. april 1962:

Grundpeningur

Hjón: 3.448 um árið og 454 pr. mánað. Stok: 3.636 um árið og 303 pr. mánað.

Sjúka og ringar umstøður kunnu geva rætt til uppskyoyti »bistandstilleg« og »pleytilleg« sum hjá avlamisfólki.

Eisini kann faast hjúnartilleg tá ið annað ikki hevur aldur at fáa pensjón.

Hjálparleygur og ússaligur avlamispens-jónistur kunnu fáa:

Hjón:

Grundpening	kr. 3.636
Hjúnarlagstilleg um ektafelagin	
ikki fær pensjón	kr. 564
»Pleytillegge	kr. 1.656
Hevur hann ella hon t.d. 4 børn	
fæst barnatillegge 828×4	kr. 3.312

kr. 9.168

Mangur avlamis maður hevur fleiri enn 4 børn. Hevur hann t.d. 8 børn — vit vita um tilkan — fær hann kr. 3.312 aftrat.

Øll sum hava folkapensjónaraldur fáa ein mintapening uppá 924 kr. stakur og kr. 1.380 hjón.

Einkjupensjónin er tann sama sum folkapensjónin, 3.636, og hvørt barnið hjá henni fær kr. 828.

Sama fær einkjumannabarnið.

Hjón, sum bíða við at taka folkapen-sjón, til tey hava fylt 70 ár, fáa 528 kr. meiri og bíða tey til 72 árið fáa 804 kr. meiri.

Hjá stökum er meiripeningurin kr. 348 við at bíða til 70 ár og 528 við at bíða til 72 árið.

Bíðar hin staka kvinnan við at taka folkapensjón, til hon hevur fylt 65 ár, fær hon 108 kr. og bíðar hon til sitt 67. ár og longri fær hon ein meiripening uppá 228 kr.

FÓLKAPENSJÓNISTUR KANN VINNA

kr. 3.733 um árið og kortini fáa fulla pensjón og avlamispensjónisturin kann vinna 5.600 kr. og fáa fulla pensjón.

Ektaskapstillegge fær viðkomandi bara um makin ikki fær pensjón.

»Bistandstillegge« og »pleytillegge« fáa vanliga bara avlamisfólk. Men hesi til-legg fylgja við, tá ið avlamisfólk óveg-na aldur fer yvir i folkapensjónistabólk-in.

Ein folkapensjónistur, ið verður av-lamin kann fáa somu hjálpartillegge sum avlamisfókið.